WORKSHOP AVONDMAAL
DOOR ILONKA TERLOUW
KERSTCONFERENTIE 2005

KONINKRIJK VAN GOD = GOD ONTMOETEN EN MET HEM GEMEENSCHAP HEBBEN = MAALTIJD

Vooraf
- wat zijn jullie gevoelens tav het avondmaal.
- als er in het kerkblad staat dat er volgende week avondmaal is, wat roept dat dan op?
- hoe voel je je dan? Wat denk je?

Wat is het avondmaal?
- wat is het avondmaal? / Waar draait het om?
- wie van jullie nemen deel aan het avondmaal?
- wat is voor jullie het belangrijkste
- waarom neem je deel?
- waarom neem je niet dee?
- welke zijn je problemen? / vragen?

Waar heeft het avondmaal mee te maken?
- herdenking van Jezus' offer
- verkondiging
- missionair aspect aan het avondmaal?
- elkaar ontmoeten
- God ontmoeten
- wederkomst
- eenheid
- vergeving
- diakonie

Teksten Avondmaal

Evangelieën / instelling van het avondmaal
Matt 26:26-30
Mark 14:(12)22-26
Luk 22:14-30

Handelingen / onderhouden en vieren van het avondmaal
Hand 2:42, 26
Hand 10:14vv, 28

Brieven / aanwijzingen voor, onderricht over het vieren van het avondmaal
1 Kor 10:16-22
1 Kor 11:17-34

Inleiding

Voor ons is het avondmaal een 4 jaarlijks gebeuren in de kerk. Wij denken daarbij voornamelijk aan die teksten waarin Jezus het avondmaal heeft ingesteld. Vaak vergeten we het hele brede bijbelse kader. Ik wil in de workshop met jullie focussen op de betekenis van de maaltijd. Daarin wil ik vooral focussen op de grote plek dat het beeld van de maaltijd inneemt in heel de bijbel.

Jezus heeft niet zomaar een aardig ritueel bedacht wat handig zou zijn om zijn dood te gedenken. Jezus kon daar geen ander beeld voor nemen dan de maaltijd, omdat de maaltijd altijd al het beeld van het Koninkrijk van God was. En wat was het doel van Jezus' kruisdood? Ons de toegang tot dat Koninkrijk van God te verschaffen.

Dus Jezus schept niet een nieuwe traditie waarin het vieren van de maaltijd belangrijk wordt. Nee – Hij gaat staan in een lange bijbelse traditie waarin de maaltijd het beeld is van het Koninkrijk van God, van de ontmoeting van mens en God. Aan die maaltijd voegt Jezus een nieuw element toe: zijn kruisdood.

Instelling avondmaal

Lukas 22:14-30

14) In het avondmaal zit Jezus aan met zijn apostelen. Het is een maaltijd die Jezus heeft met zijn volgelingen, zijn discipelen, zijn beste vrienden. Degenen die steeds bij Hem gebleven zijn in zijn verzoekingen zoals v28 aanvuld.
15) Begeren van Jezus! → Jezus verlangt ernaar me ons te eten!
15) Het Pascha is één van de drie feesten die Israël jaarlijks moest vieren. Het is een feest waarin de bevrijding uit Egypte herdacht en gevierd werd. Het gaat dus om een feest – een groot bevrijdingsfeest, zoals wij 5 mei vieren. Gecombineerd met de opmerking die ik eerder maakte: het gaat om een besloten feestje tussen Jezus en zijn intimi. En Jezus verlangt er grotelijks naar om dat met ons te vieren. Verlangen is een sterke emotie. Onderschat niet wat hier gezegd wordt!
17) Er is één beker, waar we met zijn allen uit moeten drinken. We moeten met elkaar delen wat we hebben.
18) Zowel in vers 16 als 17 wordt er gezegd dat Jezus niet nogmaals dit feest zal vieren voordat alles in het Koninkrijk Gods vervuld zal zijn. Hier wordt dit avondmaal dus heel duidelijk verbonden met het Koninkrijk Gods. Ook zegt Jezus dat Hij in dat Koninkrijk weer met zijn beste vrienden deze feestelijke maaltijd zal vieren. Het Koninkrijk Gods is dus nauw verbonden met het beeld van het vieren van een feestmaaltijd.
Vers 30 vult dat aan: In Jezus Koninkrijk zullen we aan Zijn tafel zitten en met Hem eten en drinken. Dus ook hier valt het Koninkrijk van God samen met houden van een feestelijke maaltijd.
19) Al voor Jezus stierf was het brood het teken van zijn lichaam en de wijn van zijn bloed! Het brood verwijst naar Jezus gebroken lichaam. Bij het breken van het brood wordt ons de opdracht gegeven om Jezus te gedenken.

20) Hetzelfde wordt gezegd van de wijn. De wijn wijst op zijn vergoten bloed. Er staat expliciet bij, zowel bij het brood als bij de wijn, dat Jezus dat voor ons heeft gedaan.
26) De opdracht elkaar te dienen. Waarom? Omdat Jezus hen diende. Daarbij mogen we ook heel expliciet denken aan de voetwassing. In de andere evangelieën wordt ons daar over verteld. En daar wordt deze tekst aan verbonden. Dus de voetwassing hoort eigenlijk bij het avondmaal.
30) Daar heb ik al wat over gezegd. Ik wil daar nog iets aan toevoegen: Let erop dat Jezus spreekt over *zijn* tafel. Het is niet onze tafel.

Tot zover een paar eerste opmerkingen bij de verschillende verzen.

Deze verzen, temidden van alle andere gegevens uit de bijbel, laten ons zien wat het Koninkrijk van God is. Het 'Koninkrijk van God': het is voor ons niet altijd even duidelijk wat we daar bij voor moeten stellen. Hoe dan ook, we combineren het niet zo snel met het avondmaal. Het avondmaal combineren we met de kruisdood van Jezus en niet allereerst met het thema 'Koninkrijk van God'.

De inleidende opmerkingen hebben al een tipje van de sluier opgelicht. Het Koninkrijk van God wordt in de bijbel uitgebeeld alsof het een grote feestelijke maaltijd is.

Uit dat beeld van de maaltijd kunnen we dus ook weer leren wat het Koninkrijk van God is, maar dan moeten we wel goed begrijpen wat het beeld en gebeuren van een maaltijd allemaal uitdrukt.

Daar wil ik me dan ook als eerste op richten. Wat betekent het beeld van de maaltijd? Wat betekent het allemaal dat je gezamelijk eet en feest viert? Dan wil ik jullie laten zien hoe dit beeld van de maaltijd in de bijbel aan het koninkrijk van God gekoppeld wordt.

---

1 a) maaltijd = elkaar ontmoeten en gemeenschap hebben
b) die ontmoeting is heilzaam voor de mens

De kracht van ontmoeting

Maaltijd is het beeld van **ontmoeting,** en **gemeenschap** hebben met elkaar.

Dat blijkt heel duidelijk uit deze tekst. Jezus zit namelijk aan met de apostelen. Zij ontmoeten elkaar. En zij hebben ook gemeenschap met elkaar door met elkaar uit dezelfde beker te drinken. Ze hebben de beker gemeenschappelijk en hebben daardoor gemeenschap. Het voedsel zelf zorgt ook voor deze band van gemeenschap: men eet gezamenlijk hetzelfde eten en drinken. Dat schept een band – zo zou je kunnen uitdrukken.

In onze maatschappij is er veel veranderd met de tijd van de bijbel. Maar een van de dingen die niet veranderd is, is het beeld en het gevoel van een maaltijd. Ook voor ons

is het nog steeds het beeld van **ontmoeting** en **gemeenschap**. Gezellige etentjes met elkaar. Nu rond de kerst heb je er vast een aantal gehad. De kracht van een gezamelijke maaltijd ligt niet zozeer in het eten zelf, als wel in dat wat het eten bewerkstelligt: dat we elkaar werkelijk ontmoeten, en gemeenschap met elkaar hebben. In het ontmoeten van elkaar ligt enorme kracht.

In het ontmoeten van elkaar zit namelijk iets heel erg heilzaams voor de mens.

Een ander ontmoeten heeft te maken met een sterke **gerichtheid op de ander**. Je moet even jezelf achter je laten en focussen op wie die ander is. Als je dat niet doet, als je niet werkelijk op de ander gericht bent, dan ontmoet je de ander ook niet werkelijk. Maar als je elkaar werkelijk ontmoet: dan ontstaat er gemeenschap. Dan kom je samen, heb je iets samen. In deze gemeenschap vorm je een eenheid met elkaar. Daarin ligt enorme kracht.

Overigens moet worden opgemerkt dat we in onze wereld helaas veel **onechte ontmoetingen** kennen, het is heel moeilijk om elkaar werkelijk te ontmoeten. Als je elkaar niet werkelijk ontmoet, onstaat er ook niet echt gemeenschap tussen elkaar. Maar als je elkaar wel werkelijk ontmoet, werkelijk op die ander gericht bent, dan ontstaat daar gemeenschap tussen elkaar. Een **maaltijd werkt bemiddelend**: je hebt een reden om samen te komen. Je hebt iets wat je al bij voorbaat aan elkaar bindt en verbindt. Op de avond zelf eet je samen. Dat werkt dus samenbindend. Hier wordt dat benadrukt omdat de discipelen uit dezelfde beker moeten drinken. Zo hebben ze gemeenschap met elkaar. Zo is het de maaltijd die er voor zorgt, dat er vanuit de ontmoeting die plaatsvindt ook echte gemeenschap ontstaat.

Die ontmoeting die tot gemeenschap leidt is **krachtig**. Waarom dan? Kijk. Als mens alleen ben je maar alleen. Maar als je elkaar ontmoet, dan ontstaat daar gemeenschap die de eenzaamheid opheft. En de mens *is* alleen. We zijn mensen, een mens dat door zijn lichaam afgescheiden is van de mensen om ons heen. Als lichamelijke wezens zijn wij individuen die alleen zijn. Maar we zijn niet gemaakt voor de eenzaamheid. God zei in het paradijs al dat het niet goed was dat de mens alleen was. Terug naar de maaltijd: Als we met elkaar eten, elkaar ontmoeten, gemeenschap met elkaar hebben, dan zijn we niet meer alleen, zijn we niet meer eenzaam.

En die gemeenschap met elkaar is **helend** in alle opzichten voor de mens, niet alleen met oog op de eenzaamheid. Gemeenschap met elkaar hebben, is één zijn met elkaar. Als je gemeenschap met elkaar hebt, één bent, dan vult de ander jouw tekort aan kracht aan, dan kan je in je wanhoop de hoop van een ander lenen. Dan kan jouw overvloed aan enthousiasme doorstromen naar diegenen die moedeloos zijn. Zoals de discipelen die ene beker moeten delen, moeten we alles wat we hebben met elkaar delen.

Dus juist als je allereerst op de ander gericht bent, de ander ontmoet, er dan daadwerkelijke gemeenschap ontstaat is dit helend voor iedereen die in deze gemeenschap betrokken is. Dat is wat we met een bijbels woord ook wel **‘heil’** kunnen noemen.

In deze ontmoeting/gemeenschap met elkaar ligt in diepste zin zelfs de **kern van het leven** zelf. Definieer nou eens wat 'leven'is, als je het niet in biologische termen mag definieren? Dit is leven: elkaar echt ontmoeten, gemeenschap met elkaar hebben. En hoeveel energie krijg je er niet door? Als je het leven vindt, dan geeft je dat ook leven, levenskracht. Soms mag je daar in deze wereld al een glimpje van opvangen. Veel mensen zoeken daarnaar, naar de zin van het leven waarin zij eenzaam staan, zoeken naar contact met de ander en met De Ander, een contact dat ons starre eigen ik-gerichte wereldje doorbreekt. Dát is nou leven.

Een symbool heeft alleen zeggingskracht als het in werkelijkheid overeenkomt met dat waar het naar verwijst. Daarom is de maaltijd zo'n krachtig symbool: eten en drinken vormen (biologisch) de eerste levensbehoeften van de mensen, zonder dat sterft hij. In het eten en drinken ligt voor hem leven. Zo vindt de mens in contact met anderen (en in het avondmaal met God) wat leven is.

Dat is dus wat de 'maaltijd' allemaal symboliseert:

We ontmoeten elkaar, juist doordat we ons een keertje niet op onszelf maar op een ander richten.
We hebben gemeenschap met elkaar
Daarin ligt een kracht die ons als mensen heelt, heil brengt en leven brengt.

---

1 a) maaltijd = elkaar ontmoeten en gemeenschap hebben
b) die ontmoeting is heilzaam voor de mens

2 a) God ontmoeten en gemeenschap met God hebben = Koninkrijk van God
b) De heilzame ontmoeting van God en mens

De heilzame ontmoeting van God en mens

Dit beeld van de maaltijd is dus uiterst geschikt om uit te leggen wat het **Koninkrijk van God** is.

Want wat is het Koninkrijk van God anders dan een wereld, een samenleving waarin wij God ontmoeten en in gemeenschap met Hem leven? De term 'koninkrijk van God' duidt in de bijbel op de volmaakte wereld orde waarin wij met God tezamen leven. De nieuwe hemel en aarde is het Koninkrijk van God, maar overal waar mensen samen met God leven is dat koninkrijk nu al werkelijkheid. Het koninkrijk van God is dus niet anders dan exact dat waar de maaltijd voor staat: Dat wij God ontmoeten en in gemeenschap met Hem leven.

Omdat we gemeenschap met Hem hebben, ontvangen wij van Hem kracht, troost, steun. Waarom? Omdat God een trouwe vriend is, een sterke rots, een veilige Burcht, hij is een machtig Koning, Hij is het Leven, God is liefde! Als wij met deze God gemeenschap hebben, dan krijgen we dus niet zomaar wat kracht, heil en leven. Dan krijgen we een echte vriend die al onze eenzaamheid voorgoed opruimt, goddelijke kracht op elk moment dat we het moeilijk hebben, dan krijgen we waarlijke troost, dan verkrijgen we

van Hem Het Leven zelf. In onze gemeenschap met God verkrijgen wij zo het eeuwig leven!

Dat is wat wij nou bijbels gezegd de **'zaligheid'** noemen, het **'heil**' noemen, **'redding'** noemen. Dat is wat de bijbel het Koninkrijk van God noemt. Een nieuwe wereld waarin we in gemeenschap met God mogen leven, en waar ons leven daardoor lukt, omdat wij door God beschermd en gezegend worden. Omdat we niet meer alleen zijn, omdat God ja tegen ons zegt. Redding is, heil is, het contact hebben met God, met Hem in verbinding te staan. Gemeenschap met Hem te hebben.

Wij vergeten weleens hoe heilzaam het is bij God te zijn. Hoe belangrijk het is dat God in ons leven is. Wij denken dat we het zonder Hem wel kunnen. Hoe vaak zoeken we Hem werkelijk op? In het gebed, in de kerkdiensten? We mogen niet vergeten dat in de ontmoeting met God heil ligt! Zijn aanwezigheid is zegen voor ons, Zijn aanwezigheid *is* het eeuwige leven, *is* de redding zelf.

En als wij dan al op zoek zijn naar redding, dan hopen wij meestal maar dat God ons wil redden, maar we vergeten dat God zelf de redding is. We willen het eeuwige leven beërven, maar vergeten dat God zelf het eeuwige leven is. Al wat dus nodig is, is dat we in contact staan met Hem. Ons contact met Hem *is* de redding, *is* het heil.

In Oude Testament zie je dat ook telkens terug. Wat gebeurde er als het volk Israël afgoden ging dienen? God verliet hen. God strafte hen vaak niet, maar verliet hen. Dat kon niets anders brengen dan onheil! God is de kracht die ons beschermt tegen alle mogelijke vijanden. Daarom horen we in de psalmen zo vaak het gezang: wees met mij God! of: verlaat mij niet Heere! Dus Gods aanwezigheid is heil. Is leven!!

Al wat wij nodig hebben is dus het contact met God zelf. De maaltijd betekent elkaar ontmoeten, gemeenschap met elkaar hebben. Het avondmaal betekent daarom God ontmoeten en gemeenschap met God hebben. Het avondmaal is daarmee een beeld van het Koninkrijk van God. Het is een beeld van het heil, van de zaligheid, van het Koninkrijk van God.

Koninkrijk van God = God ontmoeten en met Hem gemeenschap hebben = Maaltijd

---

God ontmoeten in de maaltijd

Overal in de bijbel wordt de maaltijd gebruikt als het beeld van het Koninkrijk van God. Want overal zien we dat de maaltijd het beeld is van de ontmoeting van de mens met God, en dat daarin onze redding ligt.

Ik zal een aantal voorbeelden noemen

Melchizedek

Gen 14:18 – En Melchizedek, koning van Salem, bracht voor brood en wijn; en hij was een priester van de allerhoogste God.

Abraham

Gen 18:1-15

Abraham ontmoet God met twee engelen te mambre, zij eten samen

70 oudsten

Ex 24:6-7

Maaltijd, ontmoeting met God op de berg Sinai

En Mozes klom op met Aäron, Nadab en Abihu en zeventig van de oudsten van Israël. 10 En zij zagen de God van Israël en het was alsof onder zijn voeten een plaveisel lag van lazuur, als de hemel zelf in klaarheid. 11 Maar tot de vooraanstaanden der Israëlieten strekte Hij zijn hand niet uit; zij aanschouwden God en zij aten en dronken.

Inwijding van de tempel

1 Kron 16:3 Inwijding vd tempel: iedere Israëliet wordt een brood en fles wijn gegeven

Psalm 23

Ps 23:5

Gij richt voor mij een dis aan… → tegenover vijand

Jes 25

Het feestmaal op de berg Sion → dood is verslagen, tranen van ogen wissen

Jes. 51

O, al gij dorstigen, komt tot de wateren

komt koop zonder geld

Het gaat in deze bekende tekst om het gered worden door God, dus om het ingaan in zijn Koninkrijk. En juist hier wordt weer dat beeld van eten en drinken gebruikt: O, al gij dorstigen, komt tot de wateren. Eén ding is duidelijk: Het koninkrijk van God is dus een feestelijke maaltijd waar iedereen welkom is, en waar eten en drinken in overvloed is! Dat was ook al zo in Jesaja 25. God richtte niet alleen een feestmaal aan op de berg Sion, maar in de St.vert staat er nog een 'vette' maaltijd: oftewel: een maaltijd met een overvloed aan eten en drinken. Er is genoeg voor iedereen!

Aanzitten in het koninkrijk

Mat 8:11

Maar ik zeg u, dat velen zullen komen van het oosten en westen en zullen met Abraham en Izak en Jakob aanzitten in het Koninkrijk der hemelen

Luk 12:29

En zij zullen komen van oost en west en van noord en zuid en zullen aanliggen (NBV: aan tafel genodigd worden) in het Koninkrijk Gods.

Jezus eet met iedereen

Mar 2:15-17 / Luk 15:1-2

Waar staat Jezus bekend om in zijn tijd op aarde? Wat kenmerkte Hem?

De schriftgeleerden en Farzeeën zagen Hem (Jezus) eten met de tollenaars en zondaars, en zij zeiden tot de discipelen: Wat is het dat hij eet met tollenaars en hoeren?

Luk 12:37

Jezus roept zijn discipelen op waakzaam te zijn en te zorgen dat onze kaarsen zullen branden. Hierbij doelt Hij op het einde der tijden, op de komst van het Koninkrijk, op zijn eigen wederkomst. En dan zegt Jezus: Zalig zijn die dienstknechten, die de heer, als hij komt, wakende zal vinden. Voorwaar ik zeg

u, dat hij zich zal omgorden en hij zal hen doen aanzitten, en bijkomede, zal hij hen dienen.

Gelijkenis van het grote avondmaal

Luk 14:15-24

Zalig is hij, die brood eet in het Koninkrijk God. Jezus vertelt: Een zeker mens bereidde een groot avondmaal, en nodigde er velen. En hij zond zijn dienstknecht uit ten ure van het avondmaal, om de genodigden te zeggen: Komt, want alle dingen zijn gereed. En zij begonnen zich allen eendrachtig te verontschuldigen. (Allemaal een reden waarom ze niet kunnen komen)

Verloren zoon

Luk 15:23-32

Als gelijkenis van wij mensen die van God zijn weggelopen en terug mogen komen tot God. En als wij dan terugkomen dan zullen wij zien dat de Vader, dat God ons met open armen staat op te wachten. En wat doet de Vader dan? Vader richt voor die zoon een feestmaal aan! Hij wil zelfs dat het beste kalf geslacht wordt.

Zacheüs

Luk 19:5-10

Erge was dat Jezus *at* met tollenaars en hoeren: Gemeenschap hebben. Ook bij Zacheüs gaat Jezus naar binnen. Hier wordt niet expliciet van een maaltijd gesproken, maar wel dat Zacheus Jezus 'herbergte' wat waarschijnlijk het samen eten wel omvat.

Emmaüs gangers

Luk 24:29-35

Jezus is gastheer

Herkennen Jezus in het breken van het brood

Wonderbare spijziging

Joh 6 (+Mark 6:30-44, 2 Kon. 4 – Elisa)

Jezus eet niet alleen met iedereen, hij is ook degene die iedereen te eten geeft. Net als in de tekst van het avondmaal waarin Jezus het brood breekt en geeft aan zijn disipelen. En er is genoeg voor iedereen! De mensen in die tijd waren er goed bekend mee, dat een overvloedige maaltijd voor iedereen duidde op het Koninkrijk van God. Als iedereen de wonderbare spijziging meemaakt, trekken de mensen dan ook zo hun conclusies:

v14: Toen de mensen dan, toen zij het teken dat Jezus gedaan had gezien hadden, zeiden zij: Deze is waarlijk de profeet die in de wereld komen zou.

En vervolgens willen zij Hem ook tot Koning maken!

Openbaring

Op 3:20

Jezus staat aan de deur en hij klopt. Als wij opendoen zal Hij binnenkomen en avondmaal met ons houden.

Laatste avondmaal

Op 19:9

Bruiloft van het Lam is gekomen, en Zijn vrouw heeft zichzelf bereid. De bruid wordt bekleed met rein e nblinkend fijn lijnwaad. Bruid, de gelovigen, zijn klaar om Jezus te ontvangen. En dan blijkt dan de bruiloft van het Lam, het aanbreken van het Koninkrijk van God, weer gelijk staat aan het avondmaal:

> Zalig zijn zij, die geroepe zijn tot het avondmaal van de bruiloft avn het Lam!
> Denk ook aan Matt 25 – koninkrijk der hemelen / bruidegom / 10 meisjes

---

Avondmaal vieren omdat Gods Koninkrijk reeds in ons is

Dat maakt het avondmaal dus tot een bijzonder gebeuren. De maaltijd is het beeld van het koninkrijk van God. Als wij het avondmaal vieren, vieren wij het koninkrijk van God. Dan laten wij zien dat wij al leven in dat Koninkrijk.

Een aantal beelden in de bijbel waarin het over het koninkrijk van God als een maaltijd gaat, die hebben duidelijk betrekking op het einde der tijden, de nieuwe hemel en aarde, en dus op de wederkomst van God, wanneer zijn Koninkrijk geheel door zal breken.

Jes 25:6-9 is zo'n tekst. Het feestmaal op de berg Sion. De vijand is verslagen, God heeft de laatste strijd gevoerd. Nu breekt zijn Koninkrijk ten volle aan. Dus richt God een feestmaal aan op de berg Sion. Laten we die tekst even lezen.

> En de HERE der heerscharen zal op deze berg voor alle volken een feestmaal van vette spijzen aanrichten, een feestmaal van belegen wijnen: van mergrijke, vette spijzen, van gezuiverde, belegen wijnen. 7 En Hij zal op deze berg de sluier vernietigen, die alle natiën omsluiert, en de bedekking, waarmede alle volken bedekt zijn. 8 Hij zal voor eeuwig de dood vernietigen, en de Here HERE zal de tranen van alle aangezichten afwissen en de smaad van zijn volk zal Hij van de gehele aarde verwijderen, want de HERE heeft het gesproken. 9 En men zal te dien dage zeggen: Zie, deze is onze God, van wie wij hoopten, dat Hij ons zou verlossen; dit is de HERE, op wie wij hoopten; laten wij juichen en ons verblijden over de verlossing die Hij geeft.

Matt 8:11 gaat ook over het toekomstige koninkrijk. Er wordt niet een maaltijd genoemd, maar er wordt wel duidelijk gesproken over het 'aanzitten', dat is een term die hoort bij het 'aanzitten' aan tafel om te gaan eten. In het koninkrijk der hemelen zullen alle gelovigen met elkaar aanzitten en eten.

Ook Op 19 wijst hierop: bij de wederkomst van Christus is zijn bruid, zijn gemeente voor hem klaar en worden zij uitgenodigd deel te nemen aan het avondmaal van de Heer. Dat duidt op de eindtijd.

Dat Koninkrijk breekt dus pas ten volle aan na de wederkomst van Christus, aan het einde der tijden.

Daar tegenover staat echter: dat datzelfde Koninkrijk *in Christus* al is gekomen.

Dat blijkt in de evangelieën heel duidelijk. Daar hebben we in de genoemde teksten dan ook voorbeelden van gezien. Wat staat er telkens van de mensen die door Jezus gered werden? Dat Hij tot ze inkwam en met hen at! Bij de wonderbare spijziging geeft Jezus iedereen te eten. Daar is Hij duidelijk de gastheer die voor iedereen een maaltijd aanricht. Daarom zegt men daar: wist men dat hij de profeet was die komen zou. Dat weten ze hierdoor, door dat eten!

Als wij dan wedergeboren gelovigen zijn, dan woont Gods Geest in ons, daardoor zijn wij *in Christus,* daardoor is dat Koninkrijk van God al onder ons (Luk 17:21 – het Koninkrijk Gods is binnen u) zegt dat ook heel expliciet. Daarom kunnen gelovigen nu al in gemeenschap met God leven. Ondanks dat het koninkrijk van God nog niet op heel de aarde werkelijkheid is.

Dat het Koninkrijk van God nog niet op de hele aarde werkelijkheid is, maakt dat we het avondmaal dus onder bijzondere omstandigheden vieren. Wanneer in Jes 25 van het toekomstige feestmaal op de berg Sion wordt gesproken, dan wordt er over gesproken dat de vijand verslagen is. Nu is de vijand echter nog niet verslagen. We leven in een wereld vol duisternis. Maar ook temidden van die wereld mogen wij al het Koninkrijk van God zijn, mogen wij het avondmaal vieren. In Psalm 23 staat er dan ook: dat God voor ons een maaltijd/dis aanricht, *voor* de ogen van onze vijanden. We mogen nu al samen eten met God, God ontmoeten en met Hem in gemeenschap leven, maar het gebeurt nog ten overstaan van alle vijanden rondom ons heen.

En juist temidden van die wereld staat Jezus dan ook aan de deur van een ieder mens: Zie ik sta aan de deur en ik klop. Want Jezus wil bij iedereen ingaan. Zo iemand open doet, Ik zal tot hem ingaan en met Hem avondmaal houden.

Avondmaal in de kerk

Dit alles, deze hele bijbelse achtergrond speelt mee wanneer wij gestalte geven aan het avondmaal in de kerk.

Als wedergeboren christenen is het contact tussen ons en God reeds hersteld. Wij hebben God ontmoet, en wij leven in gemeenschap met Hem. Samen vormen wij als kerk dus reeds Gods Koninkrijk.

Daarom vieren wij als kerk het avondmaal. Dat oeroude beeld van de maaltijd als beeld van het Koninkrijk van God, dat gebruiken wij om als kerk uitdrukking te geven, vorm te geven aan het feit dat wij het Koninkrijk van God zijn.

Dat verklaart wel direct waarom we in de kerk de deelname aan het avondmaal beperken tot de gelovigen. Vers 14 in Lukas 22 zei al dat Jezus alleen met zijn apostelen aanzat. Maar als de maaltijd het Koninkrijk van God voorstelt, dan kunnen het dus alleen kinderen van dat Koninkrijk zijn die die maaltijd vieren. Het avondmaal dat wij vieren is het beeld van het Koninkrijk van God, het beeldt uit dat wij kinderen van dat Koninkrijk zijn, dus: in contact staan met God, gemeenschap hebben, door Hem gered zijn. Wil dat beeld niet inhoudsloos worden, dan moet dat ook de werkelijkheid zijn bij de viering van het avondmaal. De deelnemers aan het avondmaal moeten het Koninkrijk van God zijn, alleen op die manier kan het avondmaal ook het Koninkrijk van God uitbeelden.

Op gelijke wijze moet je ook zeggen: iedereen die bij het Koninkrijk van God hoort, mag deelnemen aan het avondmaal!

Jezus is gastheer en dienaar

Die maaltijd, waarover we in Luk. 22 lezen, is niet zomaar een maaltijd. Ik zei al dat het beeld van de maaltijd niet heel veel veranderd is met toen. Dat klopt. Maar er zijn wel een paar dingen zo bijzonder in die maaltijd, waardoor de maaltijd anders is dan alle andere maaltijden. Anders dan zij toen gewend waren, anders dan wat wij nu gewend zijn.

Allereest: Jezus is de gastheer in Lukas 22. Dat komt ons niet zo vreemd voor. Er is bij elke maaltijd één de gastheer. Hij neemt het brood, hij neemt de beker, Hij deelt rond. Het is *zijn maaltijd,* het is *zijn tafel.* Dat zagen we ook in het afsluitende vers, vers 30: de discipelen mogen zitten aan *zijn* tafel, dat is het Koninkrijk. Het is zodoende ook Gods Koninkrijk, niet ons Koninkrijk.

De gastheer is degene die er van tevoren voor heeft gezorgd dat alles tip top in orde is. Hij heeft gezorgd voor eten, hij heeft de tafel gedekt, en als wij dan komen eten, dan geeft hij ons van dat eten te eten. Ps 23: *God* richt voor ons een dis aan. En als de verloren zoon thuis komt, dan richt de vader voor Hem een maaltijd aan. God zorgt ervoor dat alles gereed staat. De nadruk ligt erop dat het initiatief bij God ligt, hij heeft alles voor ons klaar gezet.

Daarnaast worden wij dus allereerst door de gastheer zelf gevoed. Het is Jezus zelf die ons voedt. Jezus die ons eten voorziet, van onze basisbehoeften om te kunnen leven! En doordat hij ons voedt is er onze speciale band met hem.

Maar er is hier iets heel bijzonders, in het Koninkrijk van God. De gastheer is ook de dienaar! Jezus heeft het er niet alleen over dat wij elkaar moeten dienen in vers 26, maar dat is alleen omdat Jezus ons heeft gediend! In de viering van het laatste avondmaal zien we dat heel duidelijk terug in de voetwassing: Jezus was de gastheer, maar ook de slaaf die hen diende! Een gastheer die bedient. Het koninkrijk is een koninkrijk waar je koning bent omdat je een ander dient.

Dat sluit aan bij het beeld van de maaltijd van het begin tot eind: Je kan de ander alleen werkelijk ontmoeten als je op de ander gericht bent en niet op jezelf. Je hebt een dienende houding nodig.

Een voorbeeld daarvan is ook Luk 12:37

> Gelukkig de knechten die de heer bij zijn komst wakend aantreft. Ik verzeker jullie: hij zal zijn gordel omdoen, hen aan tafel nodigen en hen bedienen.

We worden gevoed met Jezus zelf

Het is de gastheer die ons te eten geeft. Juist daardoor ontstaat onze gemeenschap met Hem. Ik begon ermee, uit te leggen hoe dit de mens redt: als wij gemeenschap met God hebben, dat stroomt zijn overvloed aan kracht in de diepe put van onze zwakheid, dan stroomt God eeuwig leven zo in ons over. Op het moment dat je in contact met elkaar staat kan de ander jou helpen. De ander kan jou voeden.

Waarmee voedt de ander jou dus? Eigenlijk met zichzelf!

En dat zien we dan ook in het avondmaal! Wij worden gevoed met Jezus zelf, met God zelf. Als Jezus het brood breekt zegt Hij: dit is mijn lichaam. We worden dus gevoed met Jezus zelf!

We hebben het dus niet zomaar over 'gemeenschap met Jezus hebben', het gaat om een zeer intieme en directe gemeenschap. We hebben gemeenschap met elkaar omdat we uit dezelfde beker drinken – we hebben gemeenschap met Jezus omdat we ons met Jezus zelf voeden: Het brood is zijn lichaam, de wijn zijn bloed.

We hebben het al gehad over de wonderbare spijziging. En hoe dat een beeld is van het Koninkrijk. Jezus is daarin heel duidelijk de gastheer, die een ieder te eten geeft. Vervolgens eten zij allen samen met Jezus. We hebben het nog niet over het vervolg gehad. Het eerste wat daarna volgt in de bijbel is een toespraak van Jezus. En wat zegt Jezus? 'Ik ben het brood des levens, wie van mij eet heeft het eeuwige leven.' Het is alsof Jezus zegt: Laat er geen misverstand over bestaan, over wat er zonet is gebeurd. De mensen wilden Jezus wel koning maken, ze herkenden in de wonderbare spijziging wel het Koninkrijk van God. Maar hadden ze het ook werkelijk begrepen? Het gaat er niet alleen om dat Jezus iedereen te eten geeft: Het gaat erom dat Hijzelf het eten is. We moeten van hemzelf eten. Daarom vertelt Jezus direct na de wonderbare spijziging: Ik ben het echte brood des levens, je moet van mij eten. Wie van mij eet zal nimmer meer sterven.

Dit is het principe van waarlijke gemeenschap: echt in gemeenschap met de ander zijn door van de ander te eten. Zo intiem is onze gemeenschap met God. Dit principe zien we reeds in het paradijs. Het paradijs waarin de mens samenleefde met God. Een mooi beeld van het Koninkrijk van God. En wat moest de mens doen? De mens moest eten van de Boom des Levens. In het paradijs moesten ze eten van de boom des Levens. Die boom des levens is het beeld van het eeuwige leven, het beeld van God zelf. De mens moest de vruchten daarvan eten. De mens moest eten van God zelf, zo zou hij het eeuwige leven van God in zichzelf krijgen. Iets wat je eet komt in je. Het wordt een deel van jezelf. Omdat wij van Jezus eten komt Jezus zelf in ons. De heilige Geest woont in ons, zo is God werkelijk *in* ons. Zo hebben wij het eeuwige leven: niet omdat wij het zelf hebben: maar omdat wij van God, van Het eeuwige leven hebben gegeten, en zo dat eeuwige leven in ons hebben, namelijk de Heilige Geest.

In Openbaring 22, de nieuwe hemel en aarde zien wij dat er weer die boom des Levens zal staan op aarde waarvan wij mogen eten. Maar nu is het voor ons niets anders. Ook

nu moeten wij nog steeds van de boom des Levens eten. En de vrucht die aan de boom hangt is Jezus zelf. Zoals 1 petrus 2:24 zegt: Jezus hing aan dé boom.

Jezus offer!

Maar dan blijkt hieruit ook het laatste en meest onverwachte aspect van dat Koninkrijk van God. Iets wat de joden niet eerder hadden begrepen of konden voorzien. Zij wisten dat de maaltijd het koninkrijk van God uitbeeldde. Zij wisten dat deze maaltijd God aan het hoofd had. God was de gastheerd die hen te eten gaf. Zij wisten dat ze op deze manier gevoed moesten worden met God zelf, met zijn kracht, zijn hoop, zijn genade. Dat is namelijk de redding van het koninkrijk van God.

Maar dat aspect, dat het voedsel de vrucht van het kruis zou zijn, dat het voedsel geen mooie sappige vrucht zou zijn maar het verbroken lichaam van Jezus zou zijn, dat had niemand kunnen voorzien. Dat Gods kracht in deze zwakheid geopenbaard zou worden, dat is iets wat wij als mensen ook nooit ten volle kunnen doorgronden. Dat God ons Zijn kracht toont door ons als een dienstknecht te dienen en zijn leven voor ons te geven.

Dat begrepen ze toen niet. Ik wees er al op: dat de gastheer Jezus zijn discipelen bediende. Nee, dat begrepen ze niet. Een gastheer die zijn gasten bediend. Petrus wilde toen ook al zijn voeten niet door Jezus laten wassen. Maar dat dienen was nog maar een voorproefje van Jezus grootste dienst aan ons: dat Hij zijn eigen leven voor ons gaf.

Wij worden *door God* gevoed in het avondmaal, én wij worden gevoed met hemzelf, dat is het Koninkrijk van God, dat wij zo in gemeenschap met Hem, vanuit hem en door Hem leven. Wij worden *door God* gered, tegelijkertijd *is* God zelf de redding. Dat is de zaligheid.

Maar we mogen niet vergeten, het voedsel waarmee wij gevoed worden is het verbroken lichaam en het vergoten bloed. En van juist dát aspect van de maaltijd zegt Jezus: *gedenk dat*. ‘Doet dit tot mijn gedachtenis’. Telkens als je het avondmaal viert, telkens je viert dat je tot het Koninkrijk van God behoort, telkens als je met elkaar als kerk aan dat Koninkrijk van God gestalte geeft: denk dan hieraan, aan dat verbroken brood en vergoten bloed.

Want dat Koninkrijk van God, dat is wel een heerlijke wereld! Maar het is een wereld waar niemand, geen mens, toegang toe heeft. Adam had er toegang toe: hij kon eten van de boom des levens. Hij kon de vrucht ervan, Hij kon zich met Jezus voeden: met Gods kracht en leven en zo met God en het eeuwige leven zelf. Maar sinds de zondeval is de mens de toegang tot de boom des levens ontzegd. Sindsdien kunnen wij niet meer eten van die boom des levens, kunnen wij niet meer eten van zijn vruchten, kunnen wij dus niet meer in gemeenschap met God leven en door Hem gevoed worden.

Maar God plantte wel een nieuwe boom: het kruis. En daaraan hing ook een vrucht: Jezus. Daar mogen wij nu weer van eten om weer dat eeuwige leven te beërven. Maar deze nieuwe boom des levens is dus wel een boom die God alles kostte. Hij moest zijn

leven geven om zo voor onze zonden te betalen. Alleen zo hebben wij weer vrij toegang tot God, omdat in dat offer onze zonden weggedaan zijn.

Wat kostte het God veel! De tekst in Luc. 22 begon ermee: dat Jezus er grootelijks naar verlangde om met ons rondom de tafel te zitten. Dat verlangen dat kan alleen maar opkomen uit zijn liefde. Zoveel houdt God van ons. Zo erg verlangt hij ernaar om samen met ons te kunnen eten. En omdat God daar zo naar verlangde was Hij ook bereid er alles voor geven.

We kunnen dus in de kerk het koninkrijk van God niet vieren in het avondmaal, zonder dit offer. We hadden namelijk nooit deel kunnen uitmaken van dit Koninkrijk als Jezus niet zijn leven had gegeven. Zijn offer is dus het fundament van het Koninkrijk, het is de deur naar dat Koninkrijk, het is de enige weg hoe wij deel kunnen gaan uitmaken van dat koninkrijk. Alleen door dat offer kan God ons uitnodigen om in het Koninkrijk te komen, alleen door dat offer is het voor God mogelijk om ons uit te nodigen om deel te nemen aan het avondmaal.

Tijdens een maaltijd is het eten zelf het meest centrale van de hele avond. Zo is in het avondmaal het eten ook het centrale aspect: De dood van Jezus. Deze offerdood is namelijk het fundament waar het Koninkrijk op gebouwd is. Zonder dit offer hadden we een koninkrijk zonder inwoners gehad. Er was een koning geweest, zonder volk om koning voor te zijn.

Maar doordat Jezus stierf werd die weg naar dat Koninkrijk wel voor iedereen geopend. Jezus stierf voor *iedereen*. Daarom gaat ook de nodiging naar een ieder uit. Jezus staat aan iedereens deur en klopt op ieder hart, en een ieder die opendoet zal het avondmaal mogen vieren met Jezus. Dat zien we terug in alle mogelijk teksten:

Jes 51 bijvoorbeeld: O *al* gij dorstigen komt tot de wateren! Voor iedereen staat de deur open. In Lucas: Een zeker mens bereidde een groot avondmaal, en hij nodigde er *velen*! En dienstknechten gingen uit en zeiden tegen een ieder: komt, want alle dingen *zijn* gereed! Iedereen is uitgenodigd.

Jezus is niet alleen door het offer de *toegang* tot het Koninkrijk, *in* zijn offer beeld hij ook precies uit wat het koninkrijk is: Hij is de gastheer, die ons uitnodigt aan zijn tafel, door zichzelf te offeren dekt hij de tafel, het voedsel (zijn gebroken lichaam en bloed) staan voor ons klaar, daarmee is Hij een gastheer die ons allereerst dient: door zichzelf voor ons over te geven.

Leven in het Koninkrijk: Genieten van God

Wat een machtige werkelijkheid is het avondmaal! In het avondmaal zitten we aan tafel aan met God zelf. Dat kunnen we niet anders doen zonder daarbij te denken aan het offer dat het mogelijk maakte.

Wat is de praktijk in onze kerken daar soms tegengesteld aan. Ik zeg expliciet ‘soms’, want ik weet zeker dat ook heel veel mensen echt altijd heel erg uitzien naar het avondmaal, er van genieten en er door gesterkt worden.

Maar voor zovelen betekent de avondmaals viering in de kerk ook een focus op onze zonden: mag ik wel aangaan? Dagen, bij sommigen zelfs weken, van tevoren speelt die vraag bij mensen door het hoofd: Mag ik wel aangaan, of mag ik niet? Men bidt ijverig om vergeving van de zonden. Niet alleen vooraf: maar velen die *aan* de tafel zitten zijn daar in gebed tot God, biddende om de vergeving van hun zonden.

Maar dat is niet het avondmaal! In het avondmaal zitten we bij God aan tafel omdat onze zonden al lang vergeven *zijn*. We focussen niet op onze zonden, maar op Gods vergeving. Onze zonden zijn geen probleem, alles wat wij fout hebben gedaan en fout doen kan en mag nooit een probleem zijn om aan te gaan, het offer van Christus maakt het mogelijk om aan te gaan. Aan de tafel, als wij avondmaal *vieren*, dan bidden wij niet om vergeving van onze zonden! Wij zitten reeds aan in het Koninkrijk van God, omdat onze zonden vergeven zijn. Wij gedenken in dat Koninkrijk wel het *offer*. Maar in dat offer gedenken niet onze zonden, maar Gods vergeving.

Als resultaat van die vergeving mogen wij nu gewoon met zijn allen deelnemen aan dat Koninkrijk van God. Door die vergeving die er *is* sinds het jaar 30 n.Chr. kan de nodiging vrij uitgaan: Komt dan, want alle dingen *zijn* gereed. Alle dingen zijn al bijna zo’n 2000 jaar gereed. Niemand van jullie hoeft dus ook te twijfelen of hij aan kan gaan! Wij zijn door die vergeving kinderen van het koninkrijk. Als wij eenmaal in dat Koninkrijk zijn, zitten aan één tafel samen met God, dan kunnen wij dus alleen maar met zeer grote vreugde terugdenken aan dat offer, en tegelijkertijd met zeer veel dank.

Daarom wordt de beker met het vergoten bloed van Jezus ook de beker der *dankzegging* genoemd. Wij danken God volmondig voor dat bloed, want daardoor zitten wij nu aan in dat Koninkrijk.

Het avondmaal is dus een vreugdemaal, een feestmaaltijd. En als we daar aanzitten aan die tafel, dan mogen we weten dat we in dat Koninkrijk zijn, dat God zelf met ons aanzit, en dat we met God zelf gevoed worden.

Aan die avondmaalstafel mogen we dus gewoon even bijkomen van de wereld om ons heen, daar mogen we even samen zijn met God, door Hem gesterkt en getroost worden, van hem weer leven ontvangen om de week weer in te kunnen. In het avondmaal bidden we even niet om vergeving voor onze zonden. Dan mogen we ook gewoon er even van genieten dat dat probleem is opgelost, en dat we bij God mogen zijn. Dan mogen we genieten van God zelf. Van Zijn zegeningen over ons leven.

Dát is Avondmaal *vieren*!

Tussentijdse samenvatting

In het avondmaal vieren we het Koninkrijk van God dat voor ons reeds is aangebroken. Wij zitten aan de tafel met Jezus en met al zijn andere volgelingen. Dat is het Koninkrijk van God. Door te eten van Jezus eten wij van God zelf. Wij worden door het brood, dat Jezus is, gevoed met Gods leven. Daarom hebben wij het eeuwige leven.

In de tekenen van brood en wijn gedenken wij echter telkens het offer dat dat Koninkrijk mogelijk maakt. Door zijn dood te gedenken vieren wij niet alleen het koninkrijk, maar wij gedenken wij zijn dood. Zijn dood is wat de weg naar het Koninkrijk opende. En het koninkrijk bestaat alleen hierin, dat wij blijven eten van de gekruisigde Christus. Er komt nooit een manier om hier omheen te gaan.

Extra onderricht en uitleg over het avondmaal

Als Paulus in 1 Kor 10 en 11 dan nog eens extra onderricht geeft over het avondmaal, dan vertelt hij daar op zich niets nieuws. Hij diept uit, wat wij hier zojuist ook hebben uitgediept.

1 Kor 10 en 11

1 Kor 10:14-22

Beker der dankzegging

Nog steeds 1 beker waar wij allen uit drinken

Der dankzegging

Ook expliciet is het de beker der dankzeggging: als wij het avondmaal vieren is dat een dienst voor dankzegging en lofprijzing. Het is juist daar niet de plek om vanalles van God te vragen.

Gemeenschap

Wij hebben deel aan Jezus zelf! Staat hier expliciet. Gemeenschap met Christus: wij nemen deel aan Christus zelf. → niet aan de aardse Jezus (discipelen), niet aan de verheerlijkte Jezus (toekomstige Koninkrijk), maar aan de gekruisigde Christus

Gemeenschap aan bloed

Wij hebben gemeenschap aan Jezus' bloed → het bloed is in de bijbel altijd dat waardoor onze zonden zijn vergeven.

Gemeenschap aan het lichaam van Jezus

Het lichaam van Jezus wordt altijd geassocieerd met de kerk, met de gemeente. Wij, de gelovigen, zijn het lichaam van Christus. Door te eten van het brood hebben we deel aan het lichaam van Christus, door het eten van het brood heben we dus ook gemeenschap met elkaar, als gelovigen. Dat legt het vers wat hierop volgt ook duidelijk uit:

Eenheid

Het is namelijk 1 brood waar wij allen van eten! Dat zien we bij ons aan het avondmaal helaas niet altijd zo duidelijk.

Onze eenheid is er *in* Christus. Als mensen zijn wij allemaal verschillend, afgescheiden van elkaar, lichamelijk van elkaar onderscheiden. Maar omdat wij allen eten van Christus, zijn wij allen gevoed met dezelfde geest van God, zo zijn wij allen 1. Onze eenheid ligt in Christus offer, wat ons bindt is Christus.

Vergeving

Je moet je realiseren dat je een bent met al die anderen die er aan de tafel zitten. Elke keer dat je avondmaal viert wordt je hart een stukje groter! Als je een bent met die persoon moet je die anderen ook vergeven. Belangrijk om daarbij aan Jezus te denken: hij vergaf ons, daarom zit jijzelf aan die tafel, dus kan jij die ander ook vergeven. In die zin is het avondmaal een verschrikkelijk krachtig middel om de gemeente daadwerkelijk te bouwen en te vernieuwen

Tafel van de Heer

v.22. Hier wordt ook niet gesproken over het 'avondmaal', Maar over de 'tafel van de Heer'. Het is nog steeds zijn tafel, Hij zelf is het die ons bedient. Dat roept het beeld op van het koninkrijk van God. Als wij van de 'tafel van de Heer' spreken staat het aspect van gemeenschap met God en met elkaar op de voorgrond. (Als we spreken over het 'avondmaal' staat het persoonlijke aspect van onze vergeving van zonden meer op de voorgrond)

1 Kor 11:17-34

Gedenken

v. 20 'avondmaal des Heeren' wordt het hier genoemd
v.24, 25 Persoonlijke relatie met Christus staat centraal. En wel zijn kruisdood.
Wij kunnen alleen iemand gedenken die we ook kennen!
Wat zou de kerk anders worden als wij daadwerkelijk elke keer beseffen wat het offer van jezus is! (vergeetachtigheid van ons mensen…)

Verkondig de dood des Heeren

v. 26 Het is verkondiging voor al die mensen die niet bij dat koninkrijk horen, die dus niet aan het avondmaal zitten. Elke keer als wij dat avondmaal vieren zijn heel zichtbaar een beeld van dat koninkrijk van God.

Wij zitten samen rondom een tafel, eten en drinken samen, zingen samen. We laten een bijzondere eenheid zien. Zoveel verschillende mensen die eensgezind samen aan die tafel zitten. Dat is een wonder. Dat is het koninkrijk van God. Zo zijn wij een stad op een berg. Dat is alleen mogelijk door de dood van Jezus. Dat zeggen we er ook expliciet bij als wij het brood breken en de wijn drinken. Zo is het avondmaal een preek in zichzelf. Daar zijn niet veel andere woorden meer bij nodig.

Zo is het avondmaal in essentie ook missionair! Het is de gemeente die het avondmaal viert, alleen de gelovigen: maar net als Israël alleen uitverkoren was met oog op de heidenen, met doel de hele mensheid te redden, zo mogen wij als uitverkorenen van God aanzitten aan het avondmaal met het oog op de wereld om ons heen.

Het is ook niet voor niets dat wij een *avond*maaltijd vieren en niet een *maaltijd.* Het beeld van het Koninkrijk is een maaltijd, wij vieren deze maaltijd echter

specifiek als een *avond*maaltijd: het is een maaltijd die je viert wanneer het al donker is, of juist voordat je de nacht ingaat. Wij leven nog midden in het donker, in een wereld vol duisternis, in deze nacht kunnen wij alleen maar een avondmaaltijd vieren. We staan aan het begin van de avond, eten laten ons bemoedigen aan de tafel, maar moeten vervolgens de nacht in, de wereld in.

Wij zijn het licht in deze nacht, wij vieren het avondmaal, en verkondigen zo de dood van de Heer, totdat Hij komt.

Totdat hij komt

Er staat niet dat wij het avondmaal moeten vieren totdat Hij komt. Dat zou betekenen dat als Jezus wederkomt, en het Koninkrijk van God ten volle baan breekt, wij het avondmaal niet meer zouden vieren. ((In Lucas 22, waar we mee begonnen staat juist, dat wanneer alles vervuld zal zijn, Jezus weer met ons aan tafel zal zitten. In ons als gelovigen is dat al vervuld: dus bij ons komt Jezus reeds binnen om het avondmaal te vieren. Aan het einde der tijden zal het koninkrijk ten volle baan breken, dus één groot avondmaal worden aangericht: Jes. 25, Op. 19)

Er staat hier dat we met het avondmaal zijn *dood* verkondigen totdat hij komt. Die verkondiging van zijn dood is slechts tijdelijk. Maar deze verkondiging is alleen totdat hij komt. Als hij er is breekt zijn koninkrijk is de volle breedte baan. Dan zijn er geen mensen meer die niet deelnemen. Dan vult Gods koninkrijk de hele aarde. Als wij avondmaal vieren zien we daar ook naar uit.

Elk avondmaal is daarom weer een avondmaal dichter bij de wederkomst van Jezus.

Het verkondigen van zijn dood is slechts totdat Hij komt. Maar het gedenken van de dood van de Heer zal blijven. In het Koninkrijk van God, waar God in het midden als Koning op de troon zit, daar zien wij in het midden altijd het lam staan als geslacht.

Op onwaardige wijze eten en drinken

Gaat er niet om *wie* er waardig is om aan te gaan: in onszelf zijn we allemaal onwaardig, maar op grond van het bloed van Jezus mogen we allemaal aangaan.

Het gaat er hier om het op onwaardige *wijze* van eten en drinken: v21: dronken, vraatzuchtig.

NB 1 Luk 14:13 – zo gij een maaltijd houdt: nodigt armen, verminkten, blinden.